

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. ____

din ____ _____ 2017

cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la activitatea Comisiei Națională pentru constituirea circumscripțiilor uninominale permanente

-----

În temeiul art.74 alin. (3) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 277–287, art. 585) cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă Regulamentul cu privire la activitatea Comisiei Naționale pentru constituirea circumscripțiilor uninominale permanente, conform anexei.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Aprobat

prin Hotărîrea Guvernului

nr. ____ din _____

REGULAMENTUL
cu privire la activitatea Comisiei Naționale pentru constituirea
circumscripțiilor uninominale permanente

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește condițiile și modul de activitate a Comisiei Naționale pentru constituirea circumscripțiilor uninominale permanente (în continuare - Comisia).

2. Comisia este un organ independent, fără personalitate juridică, creat pentru elaborarea, adoptarea și transmiterea către Guvern a deciziei de constituire a circumscripțiilor electorale uninominale în condițiile Codului electoral.

3. Comisia în activitatea sa se supune doar legii. Componenta Comisiei este aprobată de către Guvern cu cel puțin 14 luni pînă la data expirării mandatului Parlamentului și din care fac parte obligatoriu reprezentanți ai:

- a) Comisiei Electorale Centrale, 2 reprezentanți;
- b) Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, 1 reprezentant;
- c) Președinției Republicii Moldova, 1 reprezentant;
- d) fracțiunilor și grupurilor parlamentare, cîte un reprezentant;
- e) partidelor politice extraparlamentare care la ultimele alegeri parlamentare au obținut peste 2% din voturile valabil exprimate, cîte un reprezentant;
- f) partidului politic care a desemnat un candidat care la ultimele alegeri prezidențiale a participat la al doilea tur de scrutin, dacă nu întrunește condițiile de la litera d) sau e), 1 reprezentant;
- g) Adunării Populare a Găgăuziei, 1 reprezentant;
- h) asociațiilor minorităților naționale care constituie mai mult de 1% din numărul populației Republicii Moldova, altele decît a celor reprezentate la litera g), cîte 1 reprezentant;
- i) autorităților publice locale, 2 reprezentanți;
- j) Biroului pentru Relații cu Diaspora, 1 reprezentant;
- k) mediului academic și pedagogic din domeniu dreptului, geografiei și sociologiei, 3 reprezentanți;
- l) reprezentanți ai societății civile, din rîndurile membrilor grupului de lucru justiției și drepturile omului a Consiliului Național pentru Participare, 1 reprezentant.

În componența Comisiei pot fi incluși, cu drept de vot consultativ, reprezentanți ai Biroului de Reintegrare, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, membrul Comisia de la Veneția desemnat de Republica Moldova și alte persoane participarea cărora este considerată relevantă și binevenită în vederea asigurării profesionalismului și obiectivității activității acesteia.

4. În activitatea sa Comisia se călăuzește de Constituția Republicii Moldova, de Codul electoral, de legile și hotărârile Parlamentului, de decretele Președintelui Republicii Moldova, de ordonanțele și hotărârile Guvernului, de tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte, de prezentul Regulament și de alte acte normative.

5. Comisia își desfășoară activitatea în mod colegial, liber și deschis în limitele competenței sale.

6. În activitatea sa Comisia conlucrează cu autoritățile publice, instituții, întreprinderi, organizații, partide și alte organizații social-politice.

7. Comisia este în drept să solicite opinii de la experții în domeniile relevante și/sau să-i invite la ședințe..

II. Organizarea activității Comisiei

8. Comisia își exercită atribuțiile în baza unui plan calendaristic propriu în caz de necesitate.

9. Componența nominală a Comisiei se aprobă prin Hotărâre a Guvernului. Președintele și secretarul Comisiei sînt aleși din rîndul membrilor Comisiei cu majoritatea de voturi din numărul total al membrilor acesteia.

10. În cazul apariției unei vacanțe în componența Comisiei, Comisia înaintează către autoritatea responsabilă de desemnare un demers cu privire la completarea vacanței prin modificarea hotărîrii de Guvern privind componența nominală a comisiei.

11. Realegerea președintelui și secretarului Comisiei poate fi inițiată de cel puțin 1/3 din membrii Comisiei în condițiile prevăzute de prezentul regulament.

12. Revocarea poate fi inițiată de către organele care au desemnat persoanele respective în componența Comisiei sau la propunerea a cel puțin 1/3 din membrii Comisiei.

13. Revocarea operează prin aprobarea de către Guvern a modificării componenței Comisiei.

14. Comisia este asistată de un aparat de lucru și de secretariat asigurat de către Cancelaria de Stat a Republicii Moldova.

III. Drepturile și obligațiile membrilor Comisiei

15. Membrii Comisiei au dreptul:

a) să facă propuneri și obiecții privind ordinea de zi a ședinței Comisiei și a modului de examinare a problemelor puse în discuție;

b) să participe la dezbateri, să înainteze propuneri și să voteze la adoptarea deciziilor Comisiei și în alte cazuri, să adreseze întrebări raportorilor, președintelui și secretarului Comisiei și să ceară răspunsuri la ele;

c) să-și argumenteze propunerile și să prezinte note informative asupra problemei puse în discuție;

d) să propună amendamente la proiectele deciziilor și ale altor acte prezentate pentru aprobare Comisiei;

e) să ia cunoștință de documentele și de proiectele deciziilor Comisiei ce urmează a fi discutate la ședințele Comisiei;

f) să ceară în condițiile prevăzute de regulament convocarea ședințelor extraordinare ale Comisiei (motivând în scris necesitatea unei astfel de convocări);

g) să ia cunoștință de documentele și materialele Comisiei;

h) să înainteze, în scris sau verbal, propuneri în probleme ce țin de competența Comisiei și să ceară să fie supuse aprobării;

16. Membrii Comisiei sînt obligați:

a) să respecte prevederile Codului electoral și ale prezentului Regulament;

b) să manifeste responsabilitate în exercitarea atribuțiilor ce le revin;

c) să participe la ședințele Comisiei și să-și înregistreze prezența la secretarul Comisiei, iar în cazul în care membrul Comisiei este în imposibilitatea de a participa la ședință, el comunică, din timp, despre absența sa și motivele absenței nemijlocit președintelui sau secretarului Comisiei;

d) să execute deciziile Comisiei și/sau dispozițiile președintelui sau ale secretarului Comisiei;

17. Prin decizie a Comisiei unor membri, cu acordul acestora, li se pot atribui unele atribuții specifice legate de activitatea Comisiei.

IV. Atribuțiile președintelui și secretarului Comisiei

18. Președintele Comisiei exercită următoarele atribuții principale:

a) convoacă, prezidează și conduce ședințele Comisiei;

b) supune votului Comisiei proiectele de decizii, asigură numărarea voturilor, anunță rezultatul votării cu precizarea voturilor "pro", "contra" și a abținerilor;

c) semnează deciziile Comisiei, chiar dacă a votat împotriva adoptării acestora, precum și procesul-verbal al ședinței;

d) supune votului Comisiei în ședință orice problemă care intră în competența de soluționare a Comisiei;

e) dirijează activitatea secretariatului comisiei;

f) soluționează și coordonează cu secretarul și membrii Comisiei probleme referitoare la deplasarea de serviciu a membrilor Comisiei;

g) coordonează întocmirea planului calendaristic, verifică executarea în termenele stabilite a măsurilor programate;

h) conlucrează cu autoritățile publice, întreprinderi, instituții, organizații, partide, cu persoane cu funcții de răspundere, organizații social-politice, precum și cu cetățenii în domeniul de activitate a comisiei.

i) exercită și alte atribuții prevăzute de Codul electoral și de prezentul Regulament.

j) semnează rapoartele Comisiei, din numele acesteea.

În absența Președintelui Comisiei, atribuțiile acestuia vor fi exercitate de președintele ședinței, ales din rândul membrilor Comisiei.

19. Secretarul Comisiei îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) asigură înștiințarea membrilor Comisiei despre convocarea ședințelor, iar la cererea președintelui sau a majorității membrilor Comisiei organizează îndeplinirea și a altor acțiuni necesare înștiințării membrilor și convocării ședinței;

b) asigură efectuarea lucrărilor de secretariat aferente ședinței;

c) face apelul nominal și ține evidența participării la ședințe a membrilor Comisiei;

d) numără voturile și consemnează rezultatul votării, pe care îl prezintă președintelui Comisiei;

e) informează, în caz de necesitate, președintele Comisiei despre numărul de voturi necesare pentru adoptarea unei sau altei decizii a Comisiei;

f) asigură întocmirea procesului-verbal al ședinței, precum și a dosarelor în care se păstrează materialele privind fiecare chestiune de pe ordinea de zi a ședinței;

g) semnează deciziile și procesele-verbale ale Comisiei;

h) conlucrează cu mass-media în reflectarea activității Comisiei;

i) exercită și alte atribuții prevăzute de prezentul regulament.

V. Ședințele Comisiei

20. Forma de lucru a Comisiei este ședința. Ședințele Comisiei sînt deliberative, dacă la ele participă majoritatea membrilor cu drept de vot deliberativ. Prezența membrilor Comisiei la ședință este obligatorie.

21. Ședințele se convoacă ori de cîte ori este necesar prin dispoziția președintelui Comisiei. Ședințele extraordinare pot fi convocate și la cererea secretarului Comisiei sau la cererea a cel puțin 5 membri ai Comisiei.

22. Ordinea de zi a ședinței cuprinde chestiunile ce urmează a fi examinate în ședință și numele raportorului (coraportorului).

23. Ordinea de zi se aduce la cunoștința membrilor Comisiei, de regulă, cu cel puțin 24 ore înainte de începerea ședinței ordinare sau cu 12 ore înainte de începerea ședinței extraordinare.

24. Ședințele Comisiei sînt publice. Reprezentanților mass-media din țară și străinătate li se garantează dreptul de a asista la ședințele Comisiei.

25. Dacă la ședința Comisiei participă persoane invitate, președintele Comisiei informează membrii Comisiei despre componența și numărul de persoane invitate la ședință.

26. Lucrările ședinței se consemnează în procesul-verbal. În procesul-verbal al ședinței se introduc în mod obligatoriu toate observațiile și propunerile

membrilor Comisiei privind problemele luate în discuție. Procesul-verbal este semnat de către președintele și secretarul Comisiei.

27. În cazul în care președintele Comisiei este în imposibilitatea de a participa la ședința respectivă, atribuțiile acestuia sînt exercitate de către secretarul Comisiei.

28. Secretarul Comisiei este responsabil de întocmirea proceselor-verbale, ține evidența deciziilor adoptate și mersul executării lor, asistă președintele în realizarea atribuțiilor ce-i revin.

VI. Deciziile Comisiei și procedura adoptării lor

29. Întru exercitarea atribuțiilor Comisia adoptă decizii cu votul majorității membrilor prezenți.

30. Votul membrului Comisiei este individual și nu poate fi transmis altei persoane. Votul membrului Comisiei se exprimă prin ridicarea mîinii, în cadrul votării deschise dacă comisia nu decide altfel.

31. Deciziile după adoptarea lor sînt semnate de președintele și de secretarul Comisiei, se transmit în termen de 24 de ore organelor responsabile de executare.

VII. Criteriile de constituire a circumscriptiilor uninominale

32. Rolul și sarcina principală a Comisiei este elaborarea, deciderea în privința constituirii a 51 de circumscriptii uninominale în scopul petrecerii alegerilor parlamentare, cu prezentarea pentru aprobare Guvernului.

33. Comisia trebuie să organizeze, să petreacă, decidă și să prezinte Guvernului pentru aprobare, în privința constituirii circumscriptiilor electorale în termen de cel puțin 13 luni pînă la data expirării mandatului Parlamentului.

34. La constituirea circumscriptiilor uninominale Comisia va ține cont de următoarele criterii teritorial-demografice:

a) circumscriptiile electorale de pe teritoriul Republicii Moldova aflat sub jurisdicția autorităților constituționale vor avea la bază un număr relativ egal de alegători aprobat de Comisie și care va cuprinde între 55000 și 60000 de alegători cu drept de vot;

b) devierea numărului de alegători între circumscriptiile electorale uninominale nu trebuie să depășească 10% de la numărul de alegători aprobat de Comisie;

c) baza de calcul pentru formarea circumscriptiilor uninominale constituie numărul alegătorilor înscriși în listele electorale la fiecare secție de votare de la ultimele alegeri generale;

d) circumscriptia uninominală se formează din localitățile unei unități administrativ-teritoriale de nivelul doi sau, în scopul unei organizări optimale, din localitățile mai multor unități de același nivel;

e) în cazul în care numărul alegătorilor dintr-o localitate este mai mare decît cel mediu calculat pentru o circumscriptie uninominală, în această localitate se formează mai multe circumscriptii uninominale. Nu se admite trasarea hotarelor

circumscripțiilor uninominale pe interiorul unei unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi;

f) circumscripțiile uninominale în care locuiesc compact minoritățile naționale vor fi constituite luându-se în considerare interesele acestora și ținându-se cont de hotarele unităților administrativ-teritoriale respective;

g) circumscripțiile uninominale de pe teritoriul unității teritoriale autonome Găgăuzia se vor constitui în așa fel încât să nu depășească hotarele administrative ale autonomiei, totodată aceste circumscripții nu vor putea fi completate cu localități din afara autonomiei;

35. La stabilirea circumscripțiilor electorale uninominale Comisia va lua în calcul și conexiunea prin intermediul infrastructurii rutiere dar și relațiile istorice dintre anumite localități de nivelul administrativ-teritorial de nivelul întâi.

36. La constituirea circumscripțiilor uninominale peste hotarele Republicii Moldova Comisia va ține cont, în particular, de următoarele criterii:

a) informațiile deținute de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din țările de reședință;

b) informațiile deținute de către autoritățile publice centrale, inclusiv datele statistice oficiale relevante;

c) informațiile obținute în rezultatul înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate, conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală;

d) numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent;

e) alte date relevante, obținute de autoritățile publice centrale, la solicitare, din partea autorităților țării gazdă în condițiile legii;

37. La stabilirea hotarelor circumscripțiilor electorale uninominale în afara Republicii Moldova, Comisia va ține cont de zonele geografice relevante precum: țările membre ale Uniunii Europene, Norvegia, Islanda, Elveția, Liechtenstein, San Marino, țările din Europa de Sud-Est care nu sînt membre ale Uniunii Europene, Turcia, Israel; țările membre ale Comunității Statelor Independente, Ucraina, Georgia, Asia, Orientul Mijlociu; America de Nord, America de Sud, Africa, Australia, Noua Zeelandă, fără a intersecta pe interior hotarele statelor.

38. La constituirea circumscripțiilor uninominale pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) Comisia va ține cont, în particular, de următoarele criterii:

a) hotarele administrative ale unităților administrativ-teritoriale de pe malurile drept și stîng ale Nistrului, conform Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova;

b) datele din Registrul de stat al alegătorilor, inclusiv de cele în baza înregistrării prealabile, conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.

39. Pînă la obținerea și exercitarea controlului de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova asupra localităților din stînga Nistrului, numărul circumscripțiilor electorale se va stabili în baza numărului de alegători din circumscripție stabilit de Comisie în conformitate cu prevederile punctului 34 lit. a) și b) și a numărului de alegători participanți la alegerile anterioare.

40. Revizuirea hotarelor circumscripțiilor uninominale nu poate fi efectuată în mai puțin de un an înaintea alegerilor ordinare.

41. În baza deciziei Comisiei, Guvernul aprobă prin hotărâre lista circumscripțiilor uninominale.

42. Lista circumscripțiilor uninominale, cu indicarea numerelor și a hotarelor, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

43. Comisia, în limitele competenței sale, poate solicita informații de la autoritățile publice, instituții, întreprinderi, organizații, partide, alte organizații social-politice, blocurilor electorale, persoane cu funcții de răspundere, iar acestea sînt obligate să le prezinte Comisiei în termenul solicitat. Informațiile pot fi cerute și comunicate în scris sau verbal.